

Volem una Escola catalana

Sí, volem una Escola Catalana com la que tinguérem durant la República. Ben entès, que la catalanització de l'escola va fer-se, aleshores, al marge de les atribucions que ens atorgava l'Estatut del 1932. Puix amb aquell Estatut la Generalitat no obtingué pas el traspàs dels serveis de l'ensenyament primari, que seguí essent mantingut i orientat per l'Estat Espanyol. Catalunya només podia crear pel seu compte i cost les escoles que cregués necessàries però les Escoles Nacionals foren sostingudes amb mestres nacionals amb l'orientació i administració del Ministeri d'Educació Pública.

Com va fer-se, doncs, la catalanització de les escoles nacionals a Catalunya? En el moment de caure la dictadura les escoles nacionals de Catalunya eren regentades majorment per mestres no catalans. Els mestres catalans exercien llur professió en centres d'ensenyament de caràcter privat, per diverses raons.

En primer lloc l'escola privada ofería majors possibilitats de renovació pedagògica i, en general, actuava amb un esperit de catalanitat impracticable a les escoles nacionals manipulades políticament per les lleis de la Dictadura.

En segon lloc, el sistema de provisió de mestres a l'escola nacional feia que un mestre català, en ingressar al Magisteri Nacional, podés ésser destinat a qualsevol lloc d'Espanya. Si a tot això hi afegim la facilitat existent aleshores de trobar feina sense moure's de Catalunya, comprendrem per què durant la Dictadura dels anys vint ingressaven tants pocs mestres catalans al Magisteri Nacional i el perquè les nostres escoles eren en mans de mestres forasters.

En venir la República les coses canviaren. Marcellí Domingo, Ministre d'Educació, modificà la forma d'ingrés, establí la coeducació, dictà la llei del català a l'escola i trencà moltes rutines en el camp de l'ensenyament. D'altra banda els Ajuntaments democràtics mostraren arreu un gran interès, dictà la llei del català a l'escola i establiren en la majoria dels pobles i ciutats els ajuts morals i materials que l'escola necessitava.

I ben aviat es féu el miracle. Amb poc més de cinc anys molts mestres catalans ingressaren al Magisteri Nacional, i en venir la guerra, la majoria de les escoles de Catalunya eren regentades per mestres catalans.

Ara es diu que l'Estatut del 1979 cedirà a la Generalitat els serveis d'ensenyament en tots els seus graus. Mentre això no sigui un fet real i absolut, bo seria que, com mesura de previsió, els mestres catalans veiessin la necessitat d'ingressar al Magisteri Nacional i que ho fessin com més aviat millor. Puix els canvis de situacions legals són sempre llargs i complicats.

Tenim l'experiència de com va catalanitzar-se l'escola oficial en una situació semblant a la present i sabem que això no pot fer-se amb mestres forasters. L'escola serà realment catalana quan estigui majorment en mans de mestres catalans. Si després les lleis ho sancionen favorablement benvingudes seran les lleis.

Mentrestant anem per feina i siguem realistes. Cada mestre català a l'escola nacional és un soldat més que lluita per la recuperació de tantes coses perdudes. L'experiència ens marca un camí. Seguim-lo, si volem tenir aviat una Escola Catalana.

Josep Badia i Moret

Llibres Catalans

Personatges

de Montserrat Roig

Editorial Pòrtic

Un recull d'entrevistes fetes per TV en el programa que porta el títol del llibre, on hi veiem entrevistats d'un gran contingut humà, a part les seves característiques professionals: Marta Mata, Francesc de B. Moll, Maria Aurèlia Capmany, Lola Anglada, Antoni Tàpies, Núria Espert, Pep Jai, Cassià Just. He seguit amb interès les entrevistes de la M. Roig i he admirat aquesta saviesa intuïtiva d'entrar dins els personatges, despullant-los, pressionant-los a què diguin la seva veritat. He llegit detingudament, per exemple, l'encontre amb l'abat de Montserrat i és una peça magistral. ¿Teniu por de la mort?, li pregunta. —¿No us ha entrat mai el dubte que potser el més enllà no existeix? —¿Dubteu? —¿Us agrada, a vós mateix? És atrevida aquesta Montserrat Roig. Deliciosament atrevida.

J. B. D.

**Blindem la seva porta
en 6 hores**

Hi col·loquem

1 planxa d'acer

1 pany anti-robo amb

10 punts de tancament

Segures impossibles d'obrir
amb claus falses, rossinyol, etc
Truqueu al 870 08 27

CALÇATS CANAL

Carrer Sant Roc, 21 - Telèfon 870 06 31

GRANOLLERS

antoni ARENAS

pintura publicitària

Especialiatat amb retolament de cotxes i valles

Taller: Carrer Corró, 215 - Telèfon 870 16 61 - GRANOLLERS